

Motion till riksdagen 2009/10:A404

av **Per Lodenius och Kenneth Johansson (c)**

Stöd till personer med funktionsnedsättning som vill starta företag

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ge anpassat stöd till personer med neurologiska handikapp, psykiska funktionshinder och andra kognitiva svårigheter för att kunna starta och driva bärkraftiga företag.

Motivering

Situationen på arbetsmarknaden fortsätter att vara mycket kärv när det gäller personer med funktionshinder. Enligt de arbetskraftsundersökningar som regelbundet genomförs är funktionshindrade med nedsatt arbetsförmåga i Sverige en grupp på över 600 000 personer. Den senaste mätningen visar att endast hälften av denna grupp är sysselsatt. Funktionshindrades sysselsättningsgrad har minskat från 67 procent år 2000 till 62 procent 2008. För funktionshindrade med nedsatt arbetsförmåga har sysselsättningsgraden sjunkit från 56 procent år 2000 till 50 procent år 2008. För befolkningen som helhet har sysselsättningsgraden under perioden varit oförändrad.

De åtgärder som idag finns har inte förmått att bryta trenden, trots att det är ett viktigt mål för arbetsmarknadspolitiken att andelen personer med funktionshinder ska öka i förhållande till övriga i arbetskraften. Arbetsförmedlingen har till och med som mål att ”de funktionshindrades arbetsförmåga skall tas tillvara så att deras sysselsättningsgrad på sikt överensstämmer med befolkningens som helhet. Andelen sysselsatta av funktionshindrade med nedsatt arbetsförmåga skall öka snabbare än för övriga i arbetskraften.”

För att lyckas med dessa mål behövs ett nytänkande och en breddning där man mer aktivt involverar även näringslivet och ideella organisationer. Me-

Fel! Okänt namn på

ningsfull och lämplig sysselsättning måste sökas överallt inom kommuner, organisationer, det privata näringslivet samt, för vissa, i ett eget företag. Arbetsförmågan varierar hos varje person och målet bör vara att hitta just det som fungerar för respektive individ.

Stöd till start av näringsverksamhet, tidigare betecknat som starta-egget-bidrag, utgör ett viktigt arbetsmarknadspolitiskt instrument i Sverige. Under de senaste tre åren har i genomsnitt drygt 7 500 personer per månad haft ett sådant stöd och ca 9 % av dessa är personer med någon form av arbetshandikapp.

En enkät som för några år sedan genomfördes av HAREC – Centrum för handikapp- och rehabiliteringsforskning visade att företagande mycket väl kan fungera som sysselsättningsalternativ för personer med funktionshinder. Av undersökningen framkom att den vanligaste funktionshindrade företagaren är drygt 40 år och är rörelsehindrad eller har astma/allergi. Han har gymnasieutbildning och har startat företaget ensam, dvs. utan kompanjon, i form av en enskild firma inom hantverks- eller hälso- och sjukvårdsbranschen. Han har erhållit starta-egget-bidrag under sex månader och anser sig ha haft nytta av kontakter med Arbetsförmedlingen. Huvudmotiven för att starta egen verksamhet har varit arbetslöshet, strävan efter självförverkligande och att realisera egna idéer. Andelen företag som fortfarande var verksamma två år efter start uppskattas till ungefär detsamma som gäller för övriga företag dvs. ca 60 %. Den främsta personliga anledningen till att funktionshindrade företagare avvecklar sina företag är sjukdom. Andra personliga orsaker till nedläggning är bl.a. känslan av att den sociala tryggheten blivit hotad och upplevelsen av att arbetsbördan blivit för stor. Liksom företagare i allmänhet, anger funktionshindrade entreprenörer bristande lönsamhet som den främsta ekonomiska nedläggningsorsaken. Närmare 60 % av de funktionshindrade företagarna anser sig kunna försörja sig på inkomsten från sitt företag.

Rimligen borde många fler än de funktionshindrade som hittills utnyttjat möjligheten kunna komma i fråga för ett stöd, om det anpassas efter andra gruppers särskilda svårigheter inklusive svårighet att av hälsoskäl arbeta full tid. Om t.ex. även personer med neurologiska handikapp, psykiska funktionshinder och andra kognitiva svårigheter ska kunna starta och driva bärkraftiga företag behövs ett anpassat stöd i form av utbildning, coaching och möjlighet att kombinera företagandet med visst försörjningsstöd. Arbetsförmedlingen och företagskonsulter bör få utbildning så att de kan ge en förbättrad praktisk handledning i samband med att stödet görs om för att involvera fler. Ideella organisationer som har insikt i gruppens behov av stöd kan ges en viktig roll när reformen lanseras.

Stockholm den 1 oktober 2009

Per Lodenius (c)

Kenneth Johansson (c)